

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

775

Vragen van het lid **Yücel** (PvdA) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «GGD bezorgd over ruim helpt kinderdagverblijven»* (ingezonden 24 november 2016).

Antwoord van Minister Asscher (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 15 december 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «GGD bezorgd over ruim helpt kinderdagverblijven» in de Volkskrant van 22 november jl?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe kijkt u naar het bericht en het bijbehorende onderzoek waaruit onder andere blijkt dat de GGD bij ruim twee op de drie kinderopvanglocaties in buurten met een laag inkomen «lichte» tot «serieuze» zorgen heeft? In hoeverre onderschrijft u de conclusies van het onderzoek?

Antwoord 2

Ik onderschrijf de conclusies van de Volkskrant niet. De Volkskrant gebruikt de risicoprofielen precies op de manier waarop ze niet gebruikt kunnen worden. Het artikel legt een verband tussen kwaliteit en risicoprofielen dat op basis van de gebruikte data niet gelegd kan worden, en wekt onterecht de indruk dat er reden is tot zorg. De ombudsvrouw van de volkskrant komt zelf in haar artikel van zaterdag 26 november ook tot de conclusie dat het met het artikel van 22 november «flink misging» en dat de indruk die wordt gewekt «zwaar overdreven» is.

Een risicoprofiel is geen kwaliteitskeurmerk. Het risicoprofiel zegt niets over de actuele kwaliteit van de kinderopvang, het is een instrument voor de toezichthouders om te kijken waar zij denken dat de *prioriteit* van het toezicht moet liggen. Er zijn andere instrumenten om iets over de actuele kwaliteit te zeggen, zoals het openbare inspectierapport.

¹ <http://www.volkskrant.nl/binnenland/ggd-bezorgd-over-ruim-helpt-kinderopvangverblijven~a4419421/>

Het risicoprofiel is dus geen constatering van de actuele kwaliteit ter plekke en daarmee niet een weergave van de daadwerkelijke kwaliteit. Openbaarmaking van de risicoprofielen kan er daardoor toe leiden dat ouders onterecht op het verkeerde been worden gezet (als er ondanks een groen profiel toch sprake blijkt van overtredingen) of tot onevenredige benadeling van kinderopvangorganisaties (als voorafgaand aan een inspectie ingeschat wordt dat er risico's zijn, maar er bij inspectie geen overtredingen worden geconstateerd).

Vraag 3

Kunt u toelichten in hoeverre en op welke wijze de risico-oordelen die de GGD intern gebruikt overeenkomen met de daadwerkelijke veiligheid en kwaliteit van de kinderopvangorganisaties? Bent u van mening dat er op dit moment genoeg toezichtinstrumenten zijn voor de GGD? Deelt u de mening dat bijvoorbeeld onaangekondigde controles de norm moeten worden in plaats van de aangekondigde controles? In hoeverre bent u van mening dat gemeenten voldoende handhavinginstrumenten hebben en deze instrumenten ook daadwerkelijk inzetten om toe te zien op de kwaliteit en de veiligheid in de kinderopvang?

Antwoord 3

Zie voor het antwoord op de eerste (deel)vraag mijn antwoord op vraag 2. De risico-profielen zijn uitdrukkelijk geen *oordeel*.

Ik ben het met u eens dat onaangekondigde controles de norm moeten zijn in plaats van aangekondigde controles. Het landelijk rapport kinderopvang 2015 van de Inspectie van het Onderwijs² laat zien dat dit ook de praktijk is. Uit dit rapport blijkt dat kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang in 2015 in nagenoeg alle gevallen (99%) onaangekondigd zijn bezocht.

Ik ben van mening dat GGD'en en gemeenten voldoende toezicht-, respectievelijk handhavinginstrumenten hebben om toe te zien op de veiligheid en kwaliteit en – indien nodig – in te grijpen. Met de ontwikkeling van een landelijke werkwijze «streng aan de poort» geven GGD GHOR Nederland en de VNG hieraan, binnen het bestaande toezicht- en handhavingkader, een verdere impuls. Deze werkwijze houdt in dat bij nieuwe kinderopvangopvanginstellingen vóór toelating al strenger wordt gekeken of zij (redelijkerwijs) aan de kwaliteitseisen zullen gaan voldoen. Zoals ik u in mijn reactie op de evaluatie van de aanbeveling van de commissie Gunning³ heb gemeld, ben ik verder voornemens ben om strengere eisen te stellen aan nieuwe en bestaande kinderopvang instellingen. In deze reactie doe ik ook een oproep aan gemeenten om nog eens kritisch te kijken naar de inzet van de bestaande handhavinginstrumenten en de mogelijkheden die het huidige kader biedt om sneller en strenger in te grijpen als dat nodig is.

Vraag 4

Hoe ver bent u met de aan de Kamer toegezegde ontwikkeling van een openbaar kwaliteitsoordeel voor ouders waarin zij kunnen vinden hoe de kinderopvangorganisaties scoren op kwaliteit en veiligheid? Hoe gaat dit openbaar kwaliteitsoordeel eruit zien?

Antwoord 4

Ik heb GGD GHOR Nederland gevraagd om een kwaliteitsoordeel te ontwikkelen en hier in pilots ervaringen mee op te doen. Ik heb GGD GHOR Nederland ook gevraagd om hier het kinderopvangveld bij te betrekken (waaronder vanzelfsprekend ook belangenbehartigers van ouders) en om de pilots in 2017 te starten.

Over hoe het kwaliteitsoordeel eruit komt te zien, kan ik nu geen uitspraken doen. Dat is aan GGD GHOR Nederland en de betrokken partijen samen. Wel heb ik GGD GHOR Nederland een aantal uitgangspunten meegegeven bij het ontwikkelen van een kwaliteitsoordeel, waaronder de reikwijdte en openbaarheid van het kwaliteitsoordeel en de betrokkenheid van relevante partijen. Een belangrijk doel van het kwaliteitsoordeel is om ouders te voorzien van

² Kamerstuk 31 311, nr. 311

³ Kamerstuk 31 322, nr. 318

betrouwbare, toegankelijke informatie over de (pedagogische) kwaliteit van een opvanglocatie. Daarnaast verwacht ik dat een dergelijk, openbaar oordeel kinderopvanginstellingen stimuleert om de kwaliteit (verder) te verhogen. Over de opzet van de pilots wordt in de komende periode overlegd tussen GGD GHOR Nederland, de VNG, Inspectie van het Onderwijs en vertegenwoordigers van mijn ministerie.

Vraag 5

Deelt u de opvatting dat er geen twijfel mag zijn over de kwaliteitsoordelen van een kinderdagverblijf omdat alle ouders hun kinderen altijd met een gerust hart naar de opvang moeten kunnen brengen? Deelt u daarnaast de mening dat het voor alle kinderen en zeker ook voor kinderen in gezinnen met een laag inkomen het heel erg belangrijk is dat zij naar kwalitatief goede kinderopvang gaan om hiermee ook eerlijke kansen voor ieder kind te bevorderen? Bent u bereid om naar aanleiding van de berichtgeving van de Volkskrant aanvullend onderzoek te laten doen naar de correlatie tussen het buurtinkomen en de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties in dezelfde buurt?

Antwoord 5

Ik deel uw opvatting dat er geen twijfel mag zijn over de kwaliteitsoordelen van een kinderdagverblijf en dat alle kinderen die naar de opvang gaan, in het bijzonder kinderen uit gezinnen met een laag inkomen, er van uit moeten kunnen gaan dat deze opvang kwalitatief goed is om eerlijke kansen voor ieder kind te bevorderen.

Hoewel ik, zoals ik al aangaf, de conclusie van de Volkskrant niet onderschrijf, vind ik het wel zorgelijk als blijkt dat de daadwerkelijke kwaliteit van de kinderopvang in buurten met lage inkomens lager zou zijn dan in buurten met hoge inkomens. Een eerste, voorlopige analyse door de Inspectie van het Onderwijs wijst vooralsnog niet in deze richting. Om hier beter zicht op te krijgen zal ik de Inspectie van het Onderwijs vragen om dit – samen met GGD GHOR Nederland – verder uit te zoeken. Mochten de uitkomsten hiervan wel wijzen op een relatie tussen inkomen en kwaliteit kinderopvang dan bekijk ik welke actie(s) nodig zijn en wie hiervoor aan zet is.

Vraag 6

In hoeverre deelt u de opvatting dat uitvoering van het SER-advies, waarbij er gepleit wordt voor een basisaanbod van 16 uur opvang per week voor elk kind en extra aandacht voor kinderen met een achterstand, kan helpen om tweedeling te voorkomen? Bent u bereid om bij het wetsvoorstel Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang ervoor te zorgen dat er pilots gedraaid kunnen worden in verschillende gemeentes (en in verschillende buurt) om alle kinderen naar de opvang te krijgen door het bieden van een basisaanbod van minstens 16 uur per week?

Antwoord 6

In mijn brief van 24 juni jl. heb ik uw Kamer laten weten hoe ik tegen het SER-advies aankijk (Kamerstuk 31 322, nr. 308). Ik heb daarbij aangegeven dat het kabinet inzet op gelijke kwaliteitseisen voor voorzieningen voor kinderen van werkende en niet-werkende ouders, waarbij het bereik van kinderen wordt vergroot en waarbij eventuele verdere stappen aan een volgend kabinet zijn.

Het kabinet loopt niet vooruit op verdere stappen om twee redenen. Ten eerste vergt een stap naar een verder geïntegreerd voorschools aanbod en het uitbreiden van het aantal uren aanbod per week (voor alle kinderen of doelgroepkinderen) een forse ingreep in het voorschoolse stelsel. Dat gaat gepaard met hoge kosten. Ten tweede zijn de onderzoeken naar de baten voor de ontwikkeling van alle kinderen minder duidelijk en moeilijk te kwantificeren. Op basis hiervan kan niet met zekerheid worden geconcludeerd dat alle kinderen gebaat zijn bij een universele voorziening.

Een eventuele verdere stap vraagt om een zorgvuldige besluitvorming en invoering. Dat kan niet in deze kabinetsperiode gerealiseerd worden. Het kabinet vindt het niet op zijn plaats om voor te sorteren op het beleid van een volgend kabinet.

In het akkoord Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang ben ik met partijen uit het kinderopvangveld overeengekomen om van start te gaan met pilots innovatieve opvang. Dit zijn pilots waarin wordt nagegaan welke mogelijkheden er zijn om door maatwerk innovatie en pedagogische kwaliteit te versterken. Middels door experts gemonitorde pilots innovatieve opvang zal ervaring worden opgedaan met specifieke pedagogische concepten waarbij de wettelijke kwaliteitseisen op het gebied van stabiliteitseisen en de eisen voor een BKR op groepsniveau en/of de eisen aan speelruimte als belemmering worden ervaren. Een basisaanbod maakt geen deel uit van deze pilots.